

Издаје три пут у месецу на 1 табаку. Претплата се шаље напред уредништву

Неплаћена писма од нередовних дописника не-примају се.

ПАСТИР

ЛИСТ ЗА НАУКУ И КЊИЖЕВНОСТ ДУХОВНОГ САДРЖАЈА.

Издаје и уређује РЕКТОР БОГОСЛОВИЈЕ ПРОТА Никола Поповић.

САДРЖАЈ: Беседа — Катихизација. — Каква је наплата нашег свештенства. — Типик. — Отзасн.

За све српске крајеве стаје на годину 60 гр. или 6 фор. на по године 30 гр. или 3 фор. на три мес. 15 гр. или 1. фор. и 50 новчића.

Б Е С Е Д А

У недељу крстопоклоу.

Света црква износи нам часни крс да нам наспомене муке и страдања што их претрпи на крсту за нас Спаситељ Христос. Тешка и претешка беху та страдања Исусова, тако тешка, да само због помисла унапред на њих Спас наш, мољаше се Богу у врту гециманском, говорећи ка оцу небеском: *Оче, нека ме мимоиђе ова чаша; али опет буди твоја воља, а не како ја хоћу* (Марка 14, 36); а кад затим висаше на самртним мукама о крсту, *заватио је свим гласом: „Боже мој, Боже мој што ме напусти* (— 15, 34.)“ За кога ли и рашта страда ово невино јагње божије? За нас хришћани, и рад нас страда он! Њега ранише за наше грехе, мучише за наша недела. Он страда и умре, да би својим невиним страдањима и смрћу грешне наше кривице искупио пред правосуђем небеским, да би својом животоносном и пречистом крвљу извидео наше душевне слабости, очистио од греха, помирио с Богом. Па да ли ми осећамо у себи ту силу спасоносних страдања Христових? Хришћани, који на себи носимо то најсвестније

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

име Христово, осећамо ли ми, да греха све мање у нас бива, да нас душевне болести све мање муче, да живот наш бива све свежији и праведнији? У делима светским свака радња, сваки труд бива скорији и бржи, ако се ми трудимо у опште, свима силама чинимо, саветујемо друг друга, утврђујемо (иаџамо,) потпомажемо, храбримо један другог. Тако мора да буде и са трудом у делу побожности, наравствене поправке и спасења. Овај општи, духовни труд у делима хришћанског благочастија, налаже нам св. писмо поред осталог тим, кад нас називље браћом, и поучава нас у зајамној љубави, по којој би ми мислели и трудили се не само рад себе већ и рад ближњих, а они опет не само за се него и за нас. *Да, на свима је нама хришћански дуг — да се бринемо о наравственој поправци чланова друштва, наших ближњих, да се старамо о том, да би се међу нама, у нашем друштву искорењивале зле навике, страсти, пороци, чистиле се и улепшавале нарави, поницале врлине и на тај начин у савршао се цео живот наш.*

Но у колико се врши у друштву ова хришћанска дужност? Ако хоћемо да смо искрени признајемо, да се у друштву воле већма жалити ма на какво зло, што га има у њему, него ли се постарати о поправци; да смо готови намах осуђивати и кудити грехе других, него ли размислити о томе, да ли ни смо не што и ми е тога одговорни.

Говоре по некад: „доиста, да ми трпимо сви због тога, што има у друштву рђавих људи, али да л смо ми криви за то? Ако на пр. има у друштву лењиваца, крадљиваца, варалица и других које каких несрећника, онда да речем, могу да трпим и ја од њих, ал трпим на правди као год што могу страдати ода тога, кад би прешла зараза из суседне куће у моју, или пренео се пламен пожара?“ Не, браћо! криво је у томе и друштво, што има у њему неваљалих људи, што је слабо у њему врлина; оно је одговорно с тога — и пред својом савешћу и пред Богом. Тако на прилику

жале се неки родитељи на распуштеност дечињу : но нека упитају прво себе какве ли примере наравствености даваше они деци својој у своме животу, и да ли они положише сву бригу те да их васпитају како ваља? *Тужје се газде и газдарице, господа и госпође на слуге.* Но да ли се они понашају увек према слугама по закону хришћанскоме, који учи да сматрамо услугама мању браћу, домаћу чељад, па за њихов труд не да их само награђујемо платом, него и да се бринемо о њиховој срећи, образовању и хришћанском усавршавању? Ако ли слуге увиде, да њихова господа захтевају само рада, а уз то равнодушности и не правде према њима; још ако ли виде за се гадне примере покварености: онда се запитајмо, од кога ће они, да се науче поштењу, верности, привржености према својој господи и у општечедности? Да видимо даље. Ево на пр. пред вратима каког богаташа видимо ми честе посетиоце — просијаке. То је несрећа, зло друштвено. Јер је грехота видети људе налики на нас у таквом понижењу, често голе без обуће, без леба; грех је тим већи, што је за многе од њих сиромаштво више занат, страст, него ли горка крајност (очајање,) што жалосна развратност многима од њих не да да икад прогледају на своје очи, што од сиромаштва, на послетку, постају крадљивци и т. д. Да ли је криво друштво с тога, што има усредињи својој таквих људи? Наравно. Пошто има у друштву таквих људи, што се размеђу, неумерно расипљу благо, дотле је оно криво и томе злу, што има убогих. Пошто има људи у друштву, који воле, или су готови да дођу до залогаја хлеба не као што треба правим трудом и знојем само, већ ма којим начином прошње, искањем или помоћу свега утицаја, дотле је друштво и томе криво, што има у њему просијака, што пружају руке по улицама да им се дели.

Чују се такође тужбе и на то, да се у радином човеку развија распуштеност, пијанство, да на то често последњу аспру даје, да се од тога порађа у њему леност, не

поредак, неисправност, непоштење, да напоследку има у друштву који мисле на стидна недела, да има крадљиваца, зеленаша и т. д. Доста су сви оваки људи криви са својих порока и престопа: али да ли само они? Ако има у друштву људи, који се користоваше или се користе народним пијанством, троше на излишице за накит и весеља не само грошеве, већ хиљаде талира; па је с тога са свим доследно да такви људи не су кадри и коме дати добра примера у штедљивости, шта више они сами подржавају тајну или јавну мисао срамне саблазне, створише или стварају своју тековину из дрштвена имања, што им беше пало шака, даваху или дају примере, продају или поткупљују законе или допуштају раскалашношћу и неуредношћу да им се профућка имање, које се састоји из делова других људи, који могу с тога да страдају; ако, велимо, имаде у друштву таквих људи, те се тако или иначе друштво с њима слаже, као с људма имућнима, и добија од њих и наклоност: већ друштво није без кривице само и за то, кад износи своју осуду, баца погледе презрења а претом показује на људе са грубљим или јавним пороцима и преступима... *Има у друштву издајца?* Али ће њих донде да буде, док траје у друштву таквих, који хоће да потплаћују. *Има у друштву крадљиваца?* Но да ли је у свих других, што се поштују као људи честни, уредни, у толико развијено поштовање према туђој својини, да су они готови живети о црну хлебу, него ли допустити, да би због њихових ђуди (ината) страдала својина ближњих? Но зар ми не поткопавамо темељ поштовања правде, кад допуштамо лаж у нашим рачунима, сплеткама и разговорима? Зар није криво друштво због самих преступа, што се у њему збивају, као убиство и самоубиство? У јеванђељу се прича о једном самубијству — Јуде, који издаде Христа, а који са своје страшне гриже због преступа, говораше архијерејима и старцима: „сагреших,

јер издадох крв невину“. — „А шта нас је стало до тебе? Сам си крив, одговорише му они“ заборавив, да га они потплатише са сребрницима и наведоше на овај преступ. Ако још и сад има несрећника у друштву, који међу руке на се (прса): онда зар се неће наћи у друштву људи, који учествоваше с њима у оваким заблудама, какве их доведоше до ове несреће, или не умеше или не имаше за доста хришћанске самосвести, те де би их за времена спасли од очајања и несреће? Речију, свако зло у друштву, па ма се оно на који начин појављивало, стоји на одговорности не само правих вршилаца његових већ и на целом друштву. Ако ли имаде у друштву бедних људи, они за цело не ничу из земље, већ нарастише на земљи. Они се родише међу нама, порасташе, васпиташе, дишу један дах са нама, и везани су уз нас читавим низом животних одношаја. Па што нам се претстављају хуђи и покваренији, тим је загушљивија душевна атмосфера, у коју не улази само њихово дисање, него и дисање нашега срца. Јер из срца истичу по речма Спасовим лукаве помисли, зле пожуде, те се шире по душевној атмосфери, налик на загушљиве праменове смрада, док не нађу за се организме, којих се боље лепе, па пошто се туна зачеде, тек у њима рађају грех, — преступ. По томе ни су само они већ смо и ми криви, што је ова атмосфера заражљива, што ми не умемо или не ћемо да је чистимо, да је освештамо и створимо благотворном, рад поновљења, укрељења и процветања нашега душевног живота.

Ако је тако, ако је одговорност целога друштва подједнака за грехе и преступе својих чланова; онда по којој се сразмерици дели ова одговорност? Она се дели прво по закону божанске правде, јер ко имаде више, од тога се много више и захтева. Јер свак који има више права, превагу дарова божијих, не има их само за се већ и за ближње своје. И тако на овај начин убоги родитељи одговарају и за се и за

своју убожну децу, худа господа, газде — за се, своје слуге и чељад, начелници — за се и своје потчињене, васпитатељи и за себе и своје васпитанике, богати за убоге, силни за слабе, образовани за необразоване, старији за млађе а духовни пастири — за све. Духовни пастири — за све! *Чест! њихова је одговорност по најтежа ода сви: „тебе поставих за чувара дома мога, вели Господ пастиру преко пророка: те тако од тебе тражим рачуна за крв грешникову.“* (Иезек. 33, 7. 8.) У другоме случају одговорност друштва, дели се за њихове чланове по њиховој најближој свези свију њих.

Ето тако одговара свака поједина страна за грађане опште отаџбине; поједине општине у градовима или по селима одговарају опет за своје чланове општине. И ова се одговорност опет мери тим законом: коме је више дато од тога се више и захтева. И тако, ако је цело друштво одговорно због недостатака, греха и престапа својих чланова: то онда лежи на целом друштву света дужност, да прикупи сву снагу како би их спречавало у њихову развијању, — да исправља грешну и заблуделу браћу, да утврђује у члановима својим спасоносна начела хришћанске наравствености. Ми умемо или се учимо, да се сједињујемо у свезе, друштва, рад предупређења бољака физичких какве су на пр. заразне болести; свезама обезбеђујемо или мислимо да обезбедимо себе од опасности случајних, као што су на пр. пожари, сајузима међусобним ограђујемо се од расипања имања; има у нас свеза рад обезбеђења користи занатлијских, као је-снафи, па има чак и друштава добротворних, има у нас дружина за развијање вештина, — свирке, певања, има научних дружина, има свеза рад обране и развијања других различитих користи животних. Али нема у нас истинских свеза друштвених рад чувања користи чисто наравствених, за рад наравственог, хришћанског напретка друштва. Све је остало дивно, али се не сме да заборави и ово друго; не

сме се заборављати морална страна животна, која саставља основу, темељ, тако рећи, покрет целог живота.

А како могу да се постигну те силе уједињења, рад наравственога напредовања друштва? Пре свега ваља знати, да нисмо вични томе делу, да би смо имали много муке док би га створили, па макар да би смо хтели и борили се за то. Али стари хришћани, имаше доста овога духовног искуства. Они на пр. појимаху и испуњаваху заповест Спасову: „ако згреши брат твој, отиди до њега па га изобличи у четири ока: ако ли те послуша, онда си стекао твога брата. Ако ли те не послуша, поведи са собом још једнога или двојцу, те да би се са устима двојице или тројице сведока потврдила свака реч. Ако ли и њих не послуша; кажи цркви, т. ј. целом збору хришћана; ако неће ни цркву да чује, то нек буде с њим као језичник и митар (Мат. 18, 15 — 17)“. Они појимаше и вршише заповест апостола: „поверавајте друг другару своје погрешке те се тако лечите.“ И још: „браћо, ако ли неки од вас бежи од истине а некога поврати; тај нека после зна, пошто је повратио грешника са зла и лажна пута, да ће спасти душу од смрти и покриће многе грехе“ (Јак. 5, 19 — 20). У првим вековима хришћанства, државне власти и закони беху незнабожачки, па и ако они бејаху до зла бога жестоки, опет не избавише друштва од толика грдна трулежа. Али спасоше и поновише, спасоше и подмладише сво човечанство животворна начела хришћанске вере и морала. Да се ова начела сачувају и употребе у хришћанском друштву не беше тада само посао пастира, већ све браће, свих хришћана. У хришћанским зборовима, саветима, који имадоше за предмет дело вере и наравствености не учествоваху само пастири, већ и светски људи под именом изабраних стараца, старешине и у опште браћа. Ето са шта бејаше тада тако чист, прекрасан живот хришћански у друштву, ево са чега беше тако јако друштво, ево са шта је ликовало над самртним усиљавањима тамне обла-

сти неверства, која хтејаше да га удави помоћу силе најжешћих гонења и мука.

Ми сада живимо у другим, срећнијим приликама. Ми мислимо, да стојимо снажно, ако и невидимо где се око нас шећу и пропадају десете и стотините жртве наравствена квара. Али браћо, може бити, да и ми идемо по клизавој стази, може бити да не би само једноме између нас рекао св. Апостол Павле: „*мислећи да стојиш, чувај се да не падеш.*“ Боље би било, кад бисмо за време колебања и падања обезбедили себи могућност да се ма за кога прихватимо, ма на кога ослонимо. Али баш да ми сами стојимо чврсто: зар није за то још наша дужност — да пружимо руку брату, који пада или се дави, а не да само издалека гледамо, ако и са жалошћу, како он пропада не у валима вода већ у мору светских саблазна и страсти, у огрези порока и престапа. Ми може бити и сами држимо за се да смо здрави наравствено; да Бог-да да је тако; али не заборавимо да смо чланови једнога друштвена тела; па ако заболи једнога или другога неки уд, то ће може бити осетити чак трећи бољку, четврти и на послетку допрети до нас или наших ближњих, као год што прелази зараза из куће у кућу или пламен пожара. Ако се не будемо обазирали на пожар страсти, одвраћали очи од рана и мука болести душевних, ако их приметимо на брату: пожуримо се да га избављамо и лечимо . . . . За спасење једнога грешника и брата који гине, милостиви ће Бог да нам опрости толике наше грехе. Он спасаваше митара и грешника, спасаваше блуднике, умре на крсту рад тога, да би ишчупао и спасао погинулога, — он се радује што је нашао једну изгубљену овцу од стотине већма, него ли због деведесет и девет што не пропадаше. Он рече, да радост бива на небу и кад се само један грешник покаје.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Српске Катихезе на основу синодалнога катихезиса.

(Од прота Н. Беговића.)

(Продужење.)

Сад ја питам: чиме знаменујемо ускрс? (ако застану, казати им ваља:) *иконом*. Дакле чиме знаменујемо ускрс? Кажу Душане! — Дај ти Душане кажи шта видиш на икони? (дијете ће упазити и „солдате“, па то просто казати: *то је стража вила*.) Чиме још знаменујемо славу Христову? Пазите да вам кажем: крстећи се метнемо прије на — десну страну прса. (Гледај задаћу II.) видите икону св. Троице. Ту је Христос десно. Дакле чиме још знаменујемо славу Христову? Кажу ти Бошко! — (обично ће рећи — крстом. За то одмах:) на коме мјесту у крсту? Сад реци ти Бошко! — На десној страни. Реците сви то! — *(на леву страну на срце мећемо зато: јер носимо вјеру у срцу*. То се може одмах додати па припитати:) а зашто на лијеву страну? Реците! зашто? — „вјеру носимо у срцу.“ Добро.

Видите дијецо! Знаменујемо славу Христову у *крсту* на десној страни, и — *иконом*. Али коју сам ја знаменку још казао? Шта сте рекли у овој задаћи? Ја сам казао: Христос је из гроба васкрсао — зато имамо Ускрс. Дакле какву знаменку имамо? Кажу ти Живко! — Ускрс. Реците сви то! —

Тако дијецо! Ускрс је нама светковина, *празник*. Христос је васкрсао из гроба — жив дигао се из гроба: То је слава Христова. На ускрс дају матере деци шарена јаја... Ускрс долази трећи дан по великом петку!

Пазите дијецо сад још трећу задаћу. Ја сам овако рекао: св. Троица јавља се на Јордану — зато имамо Богојављење. Реците сви то! —

Како је име светој Троици? Сјећате ли се? Дај се прекрсти ти Стево! — Дакле шта си ту говорио? видим, рекао си: Оца — Сина — Духа. Еле: шта сам питао? За чије име? Како је име св. Троице? Сад кажи ти Проко! —

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Юш пазите: Чиме знаменујемо св. Тројицу? Чиме се прекрстимо? Чим си се прекрестио? ти Стево! — Тако са три прста. Дакле! Чиме знаменујемо св. Тројицу! *са три прста.* Чиме још знаменујемо св. Тројицу? Кажи ти Душане! Пази! Реклисмо: са три прста. А какве оне рјечи изговоримо ту? Јели? Оца — Сина — Духа. Дакле са колко *имена?* Која? — Тако начини једну рјеч од та три имена. Ти Војне! *Тројица.* Тако. *Чииа су та три имена?* Реците *Божииа.* Добро! Дакле како се лијено та рјеч каже? Реци ти Ранко. Како сте од мене сваки пут чули? — Да богме: *Св. Тројица!*

Дакле шта смо све набројали? Чиме знаменујемо св. Тројицу? Кажи ти Влајко! — са три прста — са три имена — и једном рјечи.

Имамо још, само пазите дијецо. Видите ову икону: горе у врху сијед чојек — на сриједи тица, *голуб*, у потоку голунав чојек. — Сјећате ли се тко је то? Реци ти Вељко! — То је Отац — Син — Дух. Дакле како знаменујемо још св. Тројицу? Кажи ти Душане! Са три особе *лица.* —

Али нема сватко иконе, немају она дијеца код сиромашне куће. Како би се и сироте научиле? Кажи ти Душане! — Лијено си рекао: у частном крсту. Кажи како то? — На челу Оца — на прсима Духа — на појасу Сина. Добро! На челу је мјесто оцу — он је нас створио — на прсима Духу — он нас је посветио — на појасу Сину он је нас изкупио. —

Такова је видите дијецо, ова икона. Тако се Бог јавио на Јордану води. Богојављење је наша светковина, *празник.* Ту се је Христос крстио. Име је њему *Исус.* И ми смо сваки добили своје име кад смо крштени још као мала дијеца. Свака српска кућа има своје „*крсно име.*“ —

(Продужиће се.)

Каква треба да је наплата нашега свештенства?

(Продужење.)

Радили обоје, и сељак и попа, па дошли у друштво да се од море, и једно другом, како кога леђа или листови боле најжали, а попа хоће да им ту даје придику. Зато се на свештеника не може сматрати, као на човека узвишеног, званичног, научног у данашњем положају јер му је све то одузео начин његове наплате. Свештеник мора парохијанима под кожу да се увуче, кад ово — оно од њих мољака, дакле толико себе да понизи пред њима, и чисто обвеже себе да је парохијанима благодаран и покоран. Као такав дакле нека говори колико год хоће, о свему што би парохијане назидавало: он се или неће слушати или ће му се придика прекинути најгрубијим изразом гореказаним. Да ли таква оближеност свештенства користи чему год? да ли такво зближење подржавати ваља?

Кад свештеник говори у цркви проповед, онда се он сасвим другаче сматра, него у друштвеном одношају. Онда он врши званичну дужност, кад оставља и шалу и смех на страну; па се озбиљним — званичним — лицем; у свештеном — званичном — оделу; на узвишеном месту; при вршењу — званичне — свете дужности, говори парохијанима начин спасења, кога слушајући сви се у ухо претворе и са жудњом очекују шта ће рећи. А кад би тако сматран био и у обичном животу онда би се тек жељена цель постигла.

Још, као такав, кад би и изображенији и научнији био да би умео своју проповед применити на живот слушалаца и осладити своју беседу, онда би заиста било много веће вајде од свештеника него данас. Систематична плата начинила би и у овом положају свештенство и блиским и љубљеним од народа.

Свештенство које је сада под платом, пише у јавним чланцима, да би важило у богословии учити агрономију, потребни предмет за свештенике парохијалне; да не треба

плату одређивати, већ за боље ових напредовање — парохіе већати, и класирати, па свештенике с једне на другу, према способу кретати и награђивати.

Кад би се увећале парохіе по равницама и местима више насељеним, како ће то да буде по гудурама и планинама, по каменитим и гористим местима? И зар су свештеници деца, којој треба ласкати са бољом парохіјом? Зна се, да који више пријатеља има, и кога њему непрестано да пискара и моли он ће и добијати опет боље парохіе, а који тога нема, њега би и Бог заборавио. Тако би исто било и са обичном систематичном платом, па таква помоћ неби вајдисала баш никулко. Него, периодиска повишица у систематичној плати она би намирила ту знатну оскудицу у којој свештенство трпи. Ту би старији и ваљан свештеник знао на чему је, а порочан баш са том повишицом могао би се казнити, па би опет било оне равноправности, које би ваљало да буде у свакој струци, где се у једном чину довека животи.

А што се тиче земљорадње о којој се говори чешће, да би ваљало свештенство да је прихвати и мало збиљски — то је тек гола фантазија. Свештенство кад би радило земљу, имало би за ово два узрока: или да ради мало, чим да буде парохіјанима пример у лепој пракцици, или да ради много, те с тим да стање своје осигурава. Ако се хоће од свештенства оно прво, онда се неби жељена цель постигла. Сви би одговорили: „ради попа мало, зато је њему и лепо родило, и лако радити, нека он загне у простору оволиком, као ми, па би се разговарали; кад сам Бог да, он баш да, а кад не да, баш не да, па ради не знам како и колико.“ Ако се хоће оно друго, онда би и он принуђен био с њима по лепом и рђавом времену управљати се ништа нечитајући, а у парохіји узнемираван почешће и оно што би радио, гледао би час пре, као из очију од времена да извади, па опет ништа неби се успело. Ако ли пак свештеник неће имати

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

нужде поље радити, ваљда ће с књигом занимајући се, више што о пољодељству прочитати и практику други људи овима; у лепој форми излагати, начином за њих и разумљивим и занимљивим. Таква прилика много би више учинила него Бог зна шта друго. Земљорадни се по кад кад сами о овоме оном разговарају, како да у напреду, па би свештеник ту много помоћи могао.

Кад се говори о плати свештеничкој, ту је без сумње близу и предругојачење у спремању за свештени чин. Чим се хоће, да се свештенство материјално осигура, треба и оно да је сигурно, да може потреби одговорити, којој је намењено. Данашњи ред изучавања, као да је смерао на неку олакшицу, те је изучавање свештенства крње од времена и од предмета. Богословија, као више заведење, треба упоредо да иде са великом школом па да се питомци и у богословију примају из 6 разреда гимназије. Данашња олакшица учинила је само то, да гомилама нагрђу из 4 разреда гимназијалног у богословију, једно зато, што је две године мање изучавања, од велике школе, па ћеф му после учитељовати, ћеф му поповати. Кад би се у богословију примало из 6. разреда гимназијалног, онда би врстнији били учиоци и они, који би прелазили у богословију, прелазили би само они, које би што по реч срце вукло да ову струку изучавају. Поред тога требало би и сами систем изучавања у самој богословији променити, па да новорукположени свештеник nebude гуран по цркви, док се у служењу поправља, нити да се у неприлики налази на ком свештендејству без псалтира због неких псалмова, који у Требнику нису печатани, а које се, предпоставља да свештеник на памет зна.

Систематична — периодска — плата свештеницима и регулисање богословије, учиниле би то, да би материјално стање свештенства било тако, које би их узвишавало подобно њиховом узвишеном чину, а највише састојало би се у томе, што би кадри били свуда позиву свом достојно од-

говорити, и што би о своме добиту и трошењу тачан рачун знали, па не би принуђени били испод покривача пружати се, или одвећ тврдичити, те место што треба да су углед парохијанима у свима домаћим и друштвеним пословима они су често предмет исмевања или углед раскалашности. Данашњи је приход парохијски у правом смислу условљени ужитак, кад добио, а кад недобио, па се опет вели: „свештеници су спашење и глобације: ако се роди, ако се крсти, ако се венча, па и ако умре, све се плаћа попу. Како дакле да није богат онај, кога село рани, кога свет одева.“ А чиновницима, никад се то пребацити неможе, и ако се и ови с леђа народских плаћају; а узрок је свему данашњи начин наплате свештеничке, што сам мора непосредно да тражи од парохијана за свој труд наплату па био овај у радости или у жалости, он тражи своје.

У таквом кредиту стоји свештеник код народа, који га гледа очима пуним презрења и у добру и у злу, чега неби било, кад би плате било.

При данашњој наплати свештенство је у самој неизвесности о своме добиту, и што би се год имало примати, то му је само на перу известно а у ствари не. Данас добије се грош и два, сутра и прекусутра ни то, а кроз неки дан богме добије се и по неки дукат. Док се добијало мало по мало, оно, како је долазило, тако је и пролазило; потребе се непрестано указују, а најчешће оне, на које би требало сматрати као на праву глобу и затру, а на њих се опет понајвише троши, из узрока што се известно незна, шта ће се добити кад. Чим се добије који дукат, он одма прави рачун где ће се и зашта што дати. Чешће претегне дара меру; чешће већи рачун од добита излази. У таквој прилици или управ неприлици, ако свештеник хоће, да и на рачун онога што ће добити приступи трошку онда мора да је чешће у неповерењу код каквог мајстора или у дугу и

интересу каквих трговаца, док непрође време томе теле-
сном распињању. (Продужиће се.)

Правило треће или крстопклоне недеље, 15 Марта.

ГЛАС СЕДМИ.

На вечерњи.

На Гди козваху стихире на 10: из осмогласника на 6. и часног крста на 4; *слава* часног крста, и *нише* богородичен гласа: На стиховње из осмогласника, *слава* и *нише* крста. По трисвіаѣтом: тропар воскресен: *слава* крста, и *нише* богородичен: Гакрїилѣ вѣщакшѣ: —

После одпуста меће се часни крст на престо, и поїи се наново тропар крста.

На іутрењи.

На Богз Гдѣ: тропар воскресен двапут, *слава* крста, и *нише* богородичен као и на вечерњи, и пр: по свом реду као и прошле недеље до еванђеља. (А где је храм цркве, поїи се полиіелеї и сїедален крста). Еванђеље воскресно седмо од Јоана, зач: 63-ће, и пр: као и прошле недеље до катавасіе. Катавасіа: Божественнїишїй прообразї: из ирмолоїїе; и пр: као и прошле недеље. Свіетїлен воскресен седми: Іко взашл: (в: осмогласник на країу), *слава* крста, и *нише* богородичен из триода на реду. На хвалите: стихире из осмогласника на 4. и крста на 2: *слава* из триода: и *нише*: Превлагословена еси: славословіе велико и трисвіаѣте.

Сад се износи частни крс из олѣара на сред цркве, и поїи се тропар крста. „Спасї Господї“ трипут и „крестѣ твоємѣ; а остале стихире као што је изложено и у самом триоду) в. подробиїе и црквени устав:)

На литурїїи.

Блажена из осмогласника на 4. и од канона крста пес-
ма 6-та на 4. По входу: тропар воскресен: Разрѣшилз еси:

и тропар крста, слава и нише кондак крста. Место скатый боже: пои се: Крестъ твоѣмъ: прокимен из триода, апостл ко Іевреіем, зач: 311-то, а еванђеље од Марка, зач: 37-мо, и пр: литурѣија као и прошле недеље, а причастен: знаменаса на насъ: из триода. (Продужиће се.)

О Г Л А С И.

У конзисторіи овдашњој има још и ових црквенских књига на продају:

1. Месечни минеја на мал. колу 12. књига за 7 ₰ ц. Ове се књиге не могу раздвајати по месецима већ се продају у целини за читаву годину.

2. Іеванђељија на малом колу, ком. 1. ₰ ц.

3. Послѣдованије присоедвѣнења иноверних у православнје, ком. 20 гр. чар.

Литургије св. Іована Златоуста, св. Василија великог и чин преждѣосвештене ком. по 16 гр. чар.

Ко жели ове књиге имати нека пошаље у исто време и новце и припкку, па да му се даду књиге. По једној само простој наруџбине слати се немогу.

Изашла је прва свеска „Црквенска историја“ Іевсевија Памфила, коју је с руског превео владика Гаврило а путем предплате и помоћи г. Митрополита нашег Михајла издао Андрија Станковић пензион. писар полиције. Кошта 4 гр. чар. или 40 кр. авс. вредности. На другу свеску већ се скупља предплата. О важности ове књиге нетреба ни зборити почем је писац њен више или мање познат свај коме као редки историк, нарочито црквенске историје; већ само би и ми имали приметити оно, што је напоменула и „Беседа“ а на име: да је штета што се ово знаменито историско дело овако парчета и излази у брошурама, те се неизда у једној књизи, или бар у две свезке. Ево где би требало приложити, па да прилог буде светао и пред Богом и пред људима! Г. Митрополит узео је неколико десетака тих књига, г. Іован Гавриловић намесник — такође; и по 30. комада оправили на дар богословима желећи да помогну едаљ би та књига у целини угледала света. *Уред.*